

УДК 378.14

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ОСОБИСТІСНО- ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Шумейко І.А., Лігоненко О.В., Чорна І.О., Зубаха А.Б., Дігтяр І.І., Стороженко О.В.,
Горб Л.І.

ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія”

ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS IN CONDITION OF STUDENT – CENTERED LEARNING

Shumeyko Y.A., Lyhonenko A.V., Chernaya I.A., Zubacha A.B., Degtyar I.I., Storozhenko
A.V., Gorb L.I.

HSEEU "Ukrainian Medical stomatological Academy "

Резюме. Досліджували сучасні засоби навчання, інтерактивне програмне і методичне забезпечення.

Виявлено. Самостійна діяльність студентів відіграє вирішальну роль у формуванні їх як майбутніх фахівців.

Ключові слова: самостійна робота, методичне забезпечення, сучасні засоби навчання.

Summary. Modern teaching methods had explored, interactive software and methodological support.

Revealed. Independent activity of students plays a crucial role in shaping their future as professionals.

Keywords: independent work, methodological support, an advanced training.

Вступ. Творчість викладача й висока професійна майстерність означає, науково обґрунтовану й вдалу розробку системи методів навчання. Складність і неоднозначність змін, що відбуваються у нашому суспільстві, ставлять педагога перед необхідністю підвищення свого рівня загально-педагогічної діяльності та професійної культури, вимагають від нього реалізації демократичних і гуманістичних принципів у педагогічній діяльності [1].

Сучасна система вищої освіти в умовах ринкової економіки, зорієнтована на розвиток самоосвіти, формування пізнавальної ініціативи студентів. Особистісний підхід, диференціація унікальних особливостей кожного студента, дає змогу організувати навчання студентів в руслі сучасних тенденцій мобільної готовності до навчання та саморозвитку, де пізнавальна діяльність набуває творчого, пошукового характеру, проявляється інтелектуальний та творчий потенціал студентів, реалізуються їх дослідницькі здібності [2].

Основна частина. В організації навчально – пізнавальної діяльності студента, кожен викладач послуговується різноманітними методами навчання: словесними, наочними, практичними, дедуктивними, репродуктивними, проблемно – пошуковими, аналітично – синтетичними.

Але найбільш особистісно орієнтовані методи, де викладач проводить навчання студентів через усі етапи творчо – навчальної та пошукової діяльності, починаючи від найпростішого - засвоєння основних понять та категорій до формування проблем, висунення гіпотез та їх спростування. Таке навчання допомагає кожному студенту розкрити свій потенціал можливостей, сприяє максимальному розвитку творчого мислення, привчає студентів вдумуватись в сутність явищ, радіти кожному, самостійно здобутому результату.

Як головні завдання особистісно орієнтованого навчання можна виділити такі:

- розвинути індивідуальні пізнавальні здібності кожного студента;
- максимально виявити, індивідуальний (суб'єктний) досвід кожного та узгодити його із змістом освіти;
- допомогти особистості пізнати себе, самовизначитися та самореалізуватися;
- сформувати в особистості культуру життєдіяльності.

Щоб успішно використовувати методи особистісно орієнтованого навчання, викладач повинен:

- постійно здійснювати диференційований підхід до кожного студента;
- раціонально поєднувати словесні, наукові і практичні методи навчання;
- формувати вміння у студентів самостійно здобувати знання та їх застосовувати;
- розробляти індивідуальні заходи заохочення до навчання у студентів;

– здійснювати постійний контроль та корекцію якості знань студентів.

Елементи особистісно орієнтованого навчання присутні в багатьох відомих методиках навчання, де вмілий педагог досить вдало і компетентно розкриває навчальні можливості кожного студенту, емоційно та яскраво залучає кожного студента до співробітництва на практичних тренінгах, навчальних дискусіях, ділових іграх, при використанні методик «мозкової атаки», при викладенні навчального матеріалу у вигляді емоційно – моральних ситуацій, при роботі на тренажерах. Під час використання активних методик студент більшою мірою стає суб'єктом навчання, вступає в діалог з викладачем, виконує творчі, проблемні завдання.

Особливістю особистісного орієнтованого навчання є те, що студентів дозволяють самому обирати тип, вид та форму матеріалу, який він вивчатиме (мовну, графічну, умовно – символічну, тощо), де навчальна робота може здійснюватись за зразком, за правилами чи системою правил, за творчим конструктивним підходом.

Для забезпечення самостійної пізнавальної роботи студентами, у викладача обов'язково повинні бути методичні рекомендації до виконання, які б слугували теоретичним та практичним обґрунтуванням дій студента [3]. Самостійна робота суб'єкта не вичерпується ні фактом відсутності викладача, ні навіть здатністю виконати ті або інші завдання без допомоги викладача. Вона включає більш істотну здатність: без якої-небудь допомоги, свідомо ставити перед собою ті або інші задачі, цілі, планувати свою діяльність і здійснювати її.

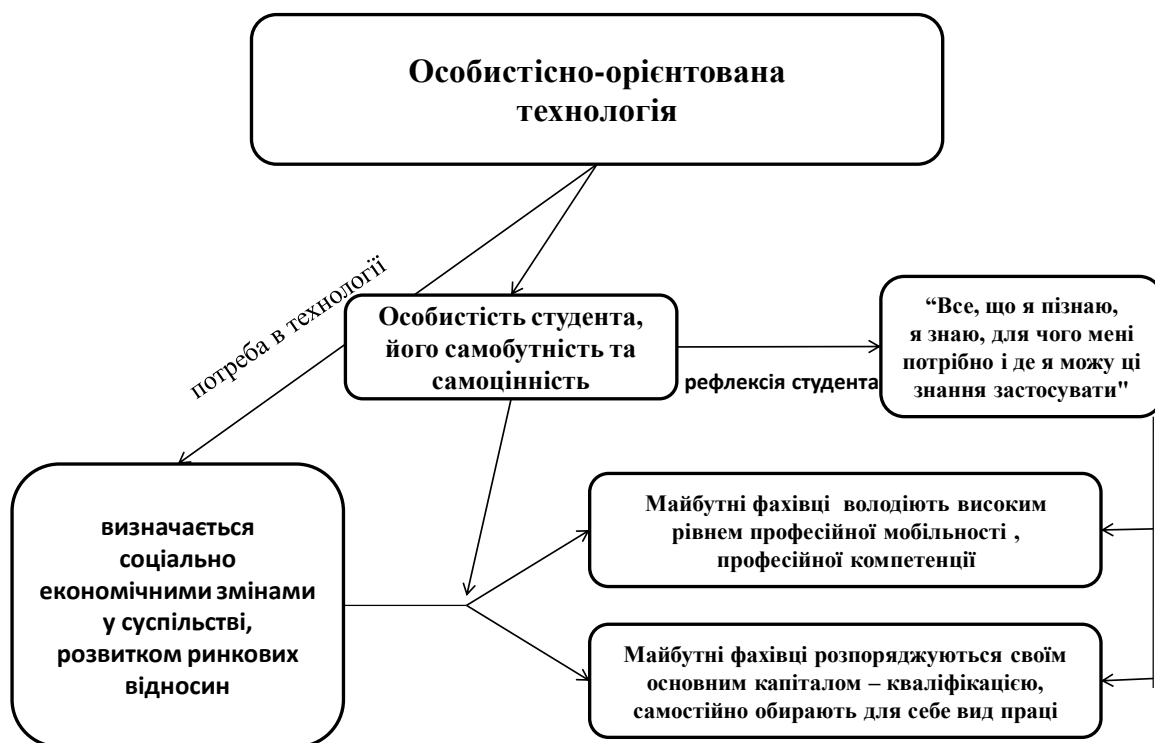
Саме такий підхід до розуміння самостійної роботи в процесі навчання дає право відносити його до системи розвиваючого навчання, яке в науковій школі розвиваючого навчання професора А.В. Петрова визначається як формування здатності і вміння студента до самоосвіти, самовиховання, саморозвитку та свідомої регуляції особистої активності, тобто самостійна робота повинна розглядатися як поняття рівня: репродуктивна, продуктивна і творча робота [4].

Особистісно орієнтована технологія навчання має відповідати таким вимогам:

1. навчальний матеріал повинен забезпечувати виявлення суб'єктивного навчального досвіду студента;

2. викладання матеріалу викладачем повинно спрямовуватись не тільки на розширення обсягу знань, структурування, інтегрування, узагальнення предметного змісту, а й на постійне перетворення набутого суб'єктивного досвіду кожного студента;
 3. забезпечувати здійснення контролю та оцінювання не тільки результатів навчання, а й процесу самого навчання;
 4. забезпечувати можливість студента самостійно обирати зміст навчального матеріалу, вид та форму виконання завдань, тощо;
- виявляти й оцінювати способи навчальної роботи, якими самостійно, стійко і продуктивно послуговується студент.

Основне завдання особистісно орієнтованого навчання – це максимальний розвиток творчих навчальних здібностей студентів, виховання самостійного мислення та стійких навиків самонавчання (мал. 1).

Мал.1

В процесі ділової гри розвивається цілеспрямованість, активність, динамічність і продуктивність мислення, міцність і оперативність пам'яті, прагнення до досконалості і віра у свої сили. З дидактичної точки зору ігрове навчання

перспективне тим, що не суперечить сучасним педагогічним теоріям і може стати однією з форм інтегрованого навчання.

Самостійність студентів в навчальній діяльності пов'язана з формуванням у них навиків творчої праці. В компоненти загальних навиків останнього входять: уміння планувати самостійну роботу, раціонально її організувати, здійснювати самоконтроль і уміння працювати в певному темпі. Сформуванню у студента творчої самостійності можливо тільки за умови, якщо студент навчиться долати труднощі в процесі отримання знань, а також на етапі їхнього застосування. Враховуючи роль викладача в організації самостійної роботи, очевидним є і те, що неможливо будувати організацію самостійної діяльності студентів без врахування їхніх потреб. Дослідження останніх років показують, що досить багато студентів не задоволені обставинами організації самостійної роботи, її результатами, зворотним зв'язком з викладачами, контролем. Студенти відзначають такі позитивні моменти в організації самостійної роботи: надання їм можливості творчої самореалізації особистості; можливості пізнання нового як отримання додаткових знань; розвиток культури мислення; більш глибоке освоєння матеріалу; розвиток індивідуальних якостей особистості; вироблення своєї точки зору з питання, що вивчається, а також можливість для спілкування між собою в процесі навчання.

Висновки. Отже, проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що усі форми навчального процесу повинні учити студентів інтенсивній і плідній самостійній роботі. Саме вона повинна бути одним з найважливіших критеріїв для оцінки уміння колективів кафедр користуватися своєю самостійністю в організації навчально-виховного процесу у ВНЗ. Самостійна робота дає величезне поле для реалізації студентом індивідуальної відповідальності за якість професійної підготовки залежно від власних зусиль. Студент стає ініціатором пошуку знань, формування навичок і всього спектра різноманітних якостей, необхідних у подальшій діяльності.

Література.

1. Змиевская Е.В. Учебная деловая игра в организации самостоятельной работы студентов. – М., 2003. – 169 с.

2. Майорчак Н.А. Особистісно-орієнтований підхід в організації самостійної роботи студентів / Н. Майорчак // Гуманітарний вісник : зб.наук праць Львівського держ. фін.-екон. ін-ту. – Львів, 2002. – № 2. – с. 54–63.

3. Петров А.В. и др. Самостоятельная познавательная деятельность в системе развивающего обучения / Петров А.В., Петрова О.В., Цулая Л.В. // Наука, культура, образование. - № 8/9. – 2001. – С. 150 – 154.

4. Гарунов, М.Г. Дидактичні основи організації самостійної роботи студентів на практичних заняттях [Текст]: / М.Г. Гарунов. – М.: МВСО СРСР, 1991. – 16 с.

Доповідач: Шумейко Ігор Анатолійович, к.мед.н., доцент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими, 36021 м.Полтава вул. Фрунзе 108 кв.11, тел.0679240066, E-mail doctorfender@mail.ru. _____

1. Лігоненко Олексій Вікторович - д.мед.н., професор, завідувач кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими ВДНЗУ “УМСА”. _____

2. Чорна Ірина Олексіївна - завуч, к.мед.н., доцент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими ВДНЗУ “УМСА”. _____

3. Зубаха Анатолій Борисович - к.мед.н., доцент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими ВДНЗУ “УМСА”. _____

4. Дігтяр Ілля Іванович - к.мед.н., асистент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими ВДНЗУ “УМСА”. _____

5. Стороженко Олексій Володимирович - к.мед.н., асистент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими ВДНЗУ “УМСА”. _____

6. Горб Людмилі Іванівна - асистент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими ВДНЗУ “УМСА”. _____